

Counseling prenatale screening: een aantal feiten op een rij

In Nederland gelden kwaliteitseisen voor counseling over prenatale screening. De totstandkoming en inhoud van de eisen leeft onder zorgverleners. Daarom vinden we het belangrijk de plek van de counseling binnen de prenatale screening nog eens toe te lichten.

Bevolkingsonderzoek

De prenatale screening naar chromosomale en structurele afwijkingen is een bevolkingsonderzoek en mag alleen uitgevoerd worden op basis van een WBO-vergunning door hooggekwalificeerde zorgverleners. Ook de counseling over prenatale screening valt onder de WBO-vergunningplicht. Dit betekent dat er andere eisen worden gesteld aan counseling over prenatale screening dan aan andere onderdelen van de geboortezorg.

Bijscholing

Een counselor heeft de belangrijke taak aanstaande ouders goed voor te lichten over de prenatale screening en hen te begeleiden bij het maken van een keuze wel of geen screening te laten uitvoeren. Counseling over de prenatale screening vraagt speciale kennis en specifieke vaardigheden. Het is belangrijk dit bij te houden. Daarom zijn er eisen gesteld aan de bijscholing voor counselors.

De huidige bijscholingseisen zijn gebaseerd op een draagvlakonderzoek in 2021 onder bijna 900 counselors. Deze bijscholingseisen voor counselors gelden voor zowel verloskundigen, verpleegkundigen als gynaecologen die counselor zijn. Alleen voor gynaecologen in Centra voor Prenatale Diagnostiek gelden andere eisen voor wat betreft de aantallen, omdat zij counsellen over het vervolgtraject.

De huidige counselingseisen komen tot stand door overleg in de landelijke werkgroep Deskundigheidsbevordering en Voorlichting en in de Programmacommissie Prenatale Screening. In beide commissies zijn onder andere de KNOV, NVOG, VKGN en RC's vertegenwoordigd. Zij adviseren het RIVM.

Een deel van het counselingstarief is bedoeld voor bijscholing. Dit deel is gebaseerd op de reële kosten die een counselor moet maken in de huidige bijscholingseisen.

Aantal gesprekken

Om bekwaam te blijven in het voeren van counselingsgesprekken geldt de norm van 35 gesprekken per jaar. Deze norm wordt door 95% van de counselors gehaald. Wanneer counselors net niet voldoen aan deze norm, kijkt het RC altijd naar de achterliggende reden, de voorgeschiedenis en wordt gezocht naar een oplossing op maat. Ook voor bijv. een zwangerschapsverlof of sabbatical worden aantallen naar rato berekend. Als verloskundige kun je ervoor kiezen geen counselingsgesprekken uit te voeren. Zwangeren uit je praktijk kunnen dan door een collega die hiervoor een overeenkomst heeft, gecounseld worden.

Tot slot

Verloskundig zorgverleners kennen de zwangeren het beste en zorgen voor begeleiding gedurende de hele zwangerschap. Uit onderzoek blijkt dat, dankzij de counseling, een hoog percentage van de zwangeren een geïnformeerde keuze maakt wel of niet deel te nemen aan de screening. Het prenatale screeningsprogramma wordt continu geëvalueerd en waar nodig aangepast in samenspraak met de betrokken beroepsgroepen. Hierin worden technologische en maatschappelijke ontwikkelingen en signalen uit het veld meegenomen.